

# Erityisavustus kunnille Harrastamisen Suomen mallin toteuttamiseen

Avustuksella tuetaan Suomen mallin mukaista harrastustoimintaa koulupäivän yhteydessä.

Tarkoituksena on mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä. Harrastamisen Suomen mallissa yhdistyvät lasten ja nuorten kuuleminen harrastustoiveista, olemassa olevien hyvien käytäntöjen ja toimintatapojen koordinoiminen sekä koulun ja harrastustoimijoiden yhteistyö. Kohderyhmänä on perusopetuksen vuosiluokkien 1.–9. sekä lisäopetuksen oppilaat. Tavoitteena on juurruttaa Suomen malli pysyväksi toimintatavaksi kunnissa.

**Haku alkaa 15.2.2022 ja päättyy 22.3.2022 klo 16.15.**

Päätökset pyritään tekemään huhtikuun 2022 loppuun mennessä.

Avustukseen sovelletaan seuraavia säädöksiä: [valtionavustuslaki](#) (688/2001) ja [nuorisolaki](#) (1285/2016).

[Näytä kaikki](#) ▾

## Mihin ja kenelle avustus on tarkoitettu?

Avustus on tarkoitettu kunnille, jotka voivat hakea avustusta joko yksin tai yhdessä toisten kuntien kanssa. Hakemukset toimitetaan aluehallintovirastoille. Avustusta haetaan aluehallinnon asiointipalvelussa <http://sahkoinenasiointi.ahtp.fi>.

## Avustuksen tavoite

Tavoitteena on tukea lasten ja nuorten mieleistä harrastamista koulupäivän yhteydessä. Harrastukset tulee valita ja järjestää lasten ja nuorten kuulemisesta saatujen tietojen pohjalta. Täten kuuleminen tulee suorittaa ennen koulukohtaisen harrastussuunnitelman laatimista. Kunnat voivat hyödyntää opetus- ja kulttuuriministeriön Koululaiskyselyn 2020 tuloksia ([Koululaiskyselyt harrastamisesta - OKM - Opetus- ja kulttuuriministeriö](#)) tai kuulla lapset ja nuoret kunnan omalla kuulemisella. Kuulemisessa tulee kysyä lasten ja nuorten harrastustoiveita koulukohtaisesti.

## Miten avustusta haetaan?

Avustusta haetaan aluehallintoviraston sähköisessä asiointipalvelussa <https://sahkoinenasiointi.ahtp.fi>. Jos se ei ole mahdollista, ota yhteyttä avustuksesta lisätietoja antavaan virkamieheen.

Hakemuksen tulee olla perillä viimeistään 22.3.2022 klo 16:15 mennessä. Hakemus hylätään, jos se saapuu aluehallintovirastoon määräajan jälkeen. Hakijalla on vastuu siitä, että hakemus saapuu perille määräaikaan mennessä.

## Asiointipalvelun käyttöohjeet:

Aluehallintovirastoista myönnettävien valtionavustusten hakemukset tehdään aluehallintovirastojen sähköisessä asiointipalvelussa <https://sahkoinenasiointi.ahtp.fi>.

Palvelun käyttämiseen tarvitaan Suomi.fi -tunnistusta, jossa käytetään hyväksi pankkitunnuksia, mobiilivarmennetta tai sirullista henkilökorttia.

Hakija täyttää asiointipalvelussa olevan hakulomakkeen, liittää siihen lomakkeen yhteydessä pyydyt liitteet ja toimittaa hakemuksen asiointipalvelun kautta.

Hakija tekee asiointipalvelussa mahdolliset hakemuksen täydennykset ja muutoshakemukset. Hakija tekee myös selvitykset hankkeiden päättyessä asiointipalvelussa.

Aluehallintovirastot lähettävät päätöksen hakijalle asiointipalvelun kautta.

## 1. Hakukohtaiset myöntöperusteet

Hakija (kunta) vastaa koordinoinnista kunta- tai aluetasolla sekä paikallisten lähtökohtien huomioimisesta toteutuksessa. Hakija myös varmistaa sujuvan yhteistyön eri toimijoiden kuten koulujen (ml. yksityiset opetuksen järjestäjät) ja harrastusten järjestäjien kanssa.

Hakemuslomakkeeseen sisältyy kohdat, joita voi tarvittaessa täydentää liitteellä:

### 1. Kuvaus yhteistyöstä kunnan ja harrastusten järjestäjien välillä

Kunnan tulee antaa harrastusten järjestäjille tarvittavat tiedot Harrastamisen Suomen mallista ja sopia harrastustoiminnasta ml. vastuukysymykset, yhteydenpito huoltajiin ja kouluihin, ohjaajasijaisuudet, harrastuksista tiedottaminen, mahdolliset kuljetuskysymykset ja koulun välineiden käyttö. Kunnan tulee pitää säännöllisesti yhteyttä harrastusten järjestäjiin hankkeen toteutuksen aikana.

## 2. Harrastuslukujärjestyksen tai vastaavan esittäminen

Kuulemisesta saadun koulukohtaisen tiedon perusteella kunta kokoaa lasten ja nuorten toiveita toteuttavat harrastusten järjestäjät, jotka voivat olla paikallisia, alueellisia tai valtakunnallisia toimijoita.

Kohdassa tulee selvittää:

- miten ja mitkä toimijat on valittu harrastusten järjestäjiksi ja tarvittaessa suunnitelma vielä puuttuvien järjestäjien löytämiseksi
- harrastusten sisältöjen kuvaukset (nämä harrastusten järjestäjiltä)
- milloin harrastukset alkavat ja niiden säännöllisyys
- ketkä toimivat ohjaajina ja miten kunta varmistaa ohjaajien osaamisen/ammattitaidon. Vastuuhenkilön tulee olla 18 vuotta täyttänyt. Nuoremmat voivat toimia harrastusryhmän ohjaajina.
- missä kouluissa ja muissa paikoissa harrastaminen tapahtuu

## 3. Etsivä harrastustoiminta sekä harrastustoiminnan esteettömyys ja saavutettavuus

Toimet, joilla pyritään siihen, että jokaiselle lapselle ja nuorelle harrastaminen on mahdollista.

## 4. Harrastusmahdollisuuksista viestiminen lapsille, nuorille ja heidän huoltajilleen

Millä viestintäkanavilla ja -keinoilla harrastusmahdollisuuksista viestitään lapsille ja nuorille sekä heidän huoltajilleen? Miten viestintätapojen valinnassa otettu huomioon lasten ja nuorten mielipide?

## 5. Vakuutukset

Lasten ja nuorten tulee olla vakuutettuna harrastamisen aikana.

## 6. Viestiminen Harrastamisen Suomen mallista kunnan verkkosivuilla

Harrastuksen järjestäjinä voivat olla

- urheiluseurat, kulttuuritoimijat (esimerkiksi lastenkulttuurikeskukset, museot, taidelaitokset ja perinneyhdistykset), nuorisjärjestöt, kunnat, yritykset ja muut harrastustoimintaa järjestävät yhteisöt, joilla on osaamista lasten ja nuorten kanssa toimimisesta.

Kunnat voivat hyödyntää harrastustoimijoiden listaa (Löydä harrastuksen järjestäjä - Harrastamisen Suomen malli) harrastustoimijoita etsiessä. Harrastaminen voi olla myös nuorten omaehtoista harrastamista valvotussa ympäristössä.

#### Harrastustoiminnan

- tulee tapahtua pääsääntöisesti koulun tiloissa tai koulua lähellä olevissa tiloissa. Harrastustoiminta voidaan järjestää myös muualla, mikäli harrastuksen sisältö sitä edellyttää (esimerkiksi ratsastus, laskettelu, keilailu, uinti, museokerho).
- tulee olla koulupäivän yhteydessä (välittömästi oppituntien jälkeen, oppituntien välissä tai niitä ennen aamulla) koulujen työaikana, huomioiden lasten ja nuorten jaksaminen ja aikataulut.
- tulee olla säännöllistä ja viikoittaista (perustelluista syistä tästä voidaan poiketa esimerkiksi silloin kun ohjaaja tulee koululle pitkän etäisyyden päästä). Harrastus voi koostua useasta eri lajista tai alasta, jotka vaihtelevat viikoittain tai kuukausittain.
- tulee käynnistyä viimeistään syyskuussa ja tulee kestää koko lukuvuoden ajan.
- tulee olla suunnattu joillekin tai kaikille perusopetuksen vuosiluokille 1-9 sekä lisäopetuksen oppilaille (myös yksityis- ja harjoittelukoulujen oppilaat). 1.–2.- luokkalaisten lasten, jotka ovat mukana aamu- ja iltapäivätoiminnassa, osallistuminen Suomen mallin harrastustoimintaan voi tapahtua myös niin, että harrastusten järjestäjät ohjaavat harrastustoimintaa aamu- ja iltapäivätoiminnan puitteissa.

## Hakemusten arviointikriteerit

Avustus kohdistuu pääasiallisesti harrastusten ohjaajien ja erityisen tuen tarpeessa olevien lasten ja nuorten avustajien palkkakuluihin sekä matka- ja materiaalikuluihin. Avustuksesta osa voidaan kohdistaa myös kohtuullisiin koordinoitukuluihin.

Avustukset ovat harkinnanvaraisia. Arvioinnissa otetaan huomioon hankkeen tarkoituksenmukaisuus suhteessa haun tavoitteisiin, toiminta- ja taloussuunnitelman realismi sekä hankkeen laatu ja laajuus. Hakemusten keskinäisessä arvioinnissa käytetään seuraavia kriteerejä:

#### 1. Harrastustoiminnan laatu.

1.1 Hakemuksessa kuvatut keinot, joilla kunta varmistanut, että kunkin harrastuksen ohjaajilla on tarvittavat tiedot ja taidot huomioiden harrastuksen sisältö sekä lasten ja nuorten kanssa työskentely. Harrastusten monipuolisuus ja saavutettavuus.

1.2 Lasten ja nuorten kuulemisen laajuus ja laatu. Hakulomakkeen kuulemista koskevassa kohdassa tulee kuvata, miten kuuleminen on järjestetty ja esitellä miten lasten ja nuorten harrastustoiveet (mukaan lukien avovastausten laadulliset tulokset) on toteutettu.

1.3 Etsivä harrastustoiminta sekä harrastustoiminnan esteettömyys ja saavutettavuus.

1.4 Innovatiiviset harrastussisällöt; esimerkkinä taidetta ja liikuntaa yhdistävä harrastus tai lasten ja nuorten ideoiden pohjalta rakennetut uudet harrastussisällöt.

1.5 Paikallisten erityispiirteiden huomioiminen (esimerkiksi koulukuljetusten yhteensovittaminen harrastusten kanssa, paikallisen osaamisen hyödyntäminen harrastuksissa).

#### 2. Lasten ja nuorten sekä ohjaustuntien määrät.

Kuinka monelle lapselle ja nuorelle on paikka harrastusryhmissä ja ohjaustuntien määrä.

## 2. Yleiset perusteet

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyrkii strategiansa mukaisesti vaikuttamaan siihen, että kaikkien kyvyt ja osaaminen vahvistuvat; että yhteiskuntaa uudistetaan luovalla, tutkivalla ja vastuullisella toiminnalla; ja että merkityksellisen elämän edellytykset turvataan yhdenvertaisesti. OKM:n strategia on luettavissa verkkosivuilta: <https://minedu.fi/julkaisu?pubid=URN:ISBN:978-952-263-628-7>

Hakemusten arvioinnissa ja vertailussa voidaan siten katsoa eduksi, jos toiminta tai hanke osaltaan edistää tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta, osallisuutta, keskinäistä kunnioitusta ja kestävä

kehitystä OKM:n strategian toimintalupauksen mukaisesti.

### 3. Valtionavustuslain mukaiset yleiset edellytykset

Aluehallintovirasto voi myöntää avustusta vain, jos valtionavustuslain mukaiset avustuksen myöntämisen yleiset edellytykset täyttyvät. Aluehallintovirasto ottaa yleiset edellytykset huomioon myös avustuksen määrää harkittaessa.

Valtionavustuksen myöntämisen yleisiä edellytyksiä ovat (valtionavustuslain 7 § 1 mom):

- Tarkoitus, johon valtionavustusta haetaan, on yhteiskunnallisesti hyväksyttävä.
- Avustuksen myöntäminen on perusteltua valtionavustuksen käytölle asetettujen tavoitteiden kannalta.
- Avustuksen myöntäminen on tarpeellista, kun otetaan huomioon hakijan saama muu julkinen tuki sekä hankkeen tai toiminnan laatu ja laajuus.
- Valtionavustuksen myöntäminen vääristää vain vähän kilpailua ja markkinoiden toimintaa.

Jos avustus kohdistuu palkkakustannuksiin, voidaan avustus myöntää vain erityisen painavasta syystä jos avustuksen saaja on saanut rangaistuksen luvattoman ulkomaisen työvoiman käytöstä (valtionavustuslain 7 § 2 mom).

### 1. Esteitä avustuksen myöntämiselle

Jos hakija on saanut aiemmin avustuksia aluehallintovirastolta, sen tulee huolehtia, että avustuspäätöksissä edellytetyt selvitykset avustusten käytöstä on tehty määräaikaan mennessä. Aluehallintovirasto hylkää hakemuksen, jos hakija on olennaisesti laiminlyönyt velvollisuuttaan antaa aluehallintovirastolle tietoja aiemmin myönnettyjen avustusten käytöstä.

Hakemus hylätään, jos se saapuu määräajan jälkeen.

### Mitä ehtoja avustuksen käyttöön liittyy?

Avustusta voidaan käyttää

- ohjaajien palkka- ja palkkiokuluihin sekä matkakuluihin (ml. erityisen tuen tarpeessa olevien lasten ja nuorten avustajien kulut)
- kohtuullisiin koordinoitukuluihin
- kohtuullisiin ja hyvin perusteltuihin kuljetuskustannuksiin harrastuspaikoille
- hankkeesta aiheutuviin tilakustannuksiin silloin, kun koulujen tilojen käyttö harrastamisen sisällön vuoksi ei ole mahdollista (koulun tilojen käytöstä ei voi aiheutua kustannuksia)
- välttämättömiin ja kohtuullisiin väline- ja materiaalikustannuksiin
- kohtuullisiin muihin kustannuksiin (esimerkiksi välipalat, kun lasten ja nuorten jaksaminen niitä edellyttää)

Avustuksen käyttöaika on 1.8.2022-31.7.2023. Avustus voi kattaa enintään 80 prosenttia avustettavan hankkeen kokonaiskustannuksista. Omarahoitusosuuteen ei voi esittää jotain toista valtionavustusta.

Valtionavustusta saa käyttää vain avustuspäätöksessä ilmoitettuun käyttötarkoitukseen. Toteutuneiden kokonaiskustannusten tulee aiheutua valtionavustushakemuksessa ja -päätöksessä määritellystä hankkeesta tai toiminnasta. Avustuspäätöksen perusteena ovat hakemuksessa esitetyt kustannukset ja rahoitus. Avustuspäätöksessä ilmoitetaan, kuinka suuren osan myönnetty avustus saa kattaa avustettavan toiminnan tai hankkeen toteutuneista kokonaiskustannuksista. Avustus ei myöskään yhdessä muiden julkisten tukien kanssa saa ylittää hyväksyttävien kustannusten määrää. Hyväksyttävät kustannukset määritellään avustuspäätöksessä ja sen liitteissä. Kokonaiskustannukset voivat sisältää myös muita hankkeesta tai toiminnasta aiheutuneita kustannuksia kuin hyväksyttäviä kustannuksia (esim. hankkeesta tai toiminnasta aiheutuneet lisäkustannukset koulukuljetuksista). Kaikki kustannukset (myös muut kuin hyväksyttävät kustannukset) ja tuotot tulee raportointivaiheessa kirjata hanketta tai toimintaa varten perustettavalle kustannuspaikalle.

Hyväksyttäväksi kustannuksiksi luetaan palkoista tai palkkioista kutakin palkansaajaa kohden enintään määrä, joka vastaa 80 000 euron vuosipalkkaa lakisääteisine sivukuluineen. Palkka voidaan maksaa rahapalkkana tai luontoisetuina.

Avustuksen saajan taloudenhoito ja hallinto on järjestettävä asianmukaisesti.

Avustuksen käytöstä on tehtävä selvitys viimeistään päätöksessä mainittuna päivänä.

Avustuksen saajalta edellytetään kustannuspaikkakohtaista talousraportointia.

Aluehallintovirastolla on oikeus tehdä valtionavustuksen saajan talouteen ja toimintaan kohdistuvia tarkastuksia, jotka ovat tarpeellisia valtionavustuksen maksamisessa ja käytön valvonnassa (valtionavustuslain 16 §).

Avustuksen saajan tulee selvittää, onko sillä velvollisuus noudattaa hankintalainsäädäntöä, ja ottaa tämä toiminnassaan huomioon.

Myös valtioon, kuntiin tai seurakuntiin kuulumaton avustuksen saaja voi olla velvollinen kilpailuttamaan hankintansa noudattaen hankintalain mukaisia menettelyitä.

- Jos avustuksen saaja täyttää julkisoikeudellisen laitoksen tunnusmerkit (esim. rahoituksesta yli puolet on julkista rahoitusta), avustuksen saajan tulee noudattaa hankintalakia kaikissa hankinnoissaan.
- Jos avustuksen saaja saa avustusta tiettyyn hankintaan yli 50 % hankinnan arvosta, saajan on tässä hankinnassa noudatettava hankintalakia. (Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 1397/2016). Opetus- ja kulttuuriministeriö on linjannut, että avustuksen saajan tulee pyytää tarjous useammalta kuin yhdeltä toimittajalta sellaisissa tavara- ja palveluhankinnoissa, jotka alittavat kansallisen kynnyksarvon mutta joiden arvo ilman arvonlisäveroa ylittää 20 000 euroa.

## Miten tuloksista ja avustuksen käytöstä raportoidaan?

Avustusten käytöstä on tehtävä selvitys viimeistään päätöksessä mainittuna päivänä. Selvitykseen sisältyy sekä talousraportointi että tuloksellisuusraportointi. Avustuksen saajalta edellytetään kustannuspaikkakohtaista talousraportointia, jos kyseessä on erityisavustus tai yleisavustus osaan toiminnasta.

Asiointipalvelussa haetuista ja myönnettyistä avustuksista selvitykset tehdään OKM:n asiointipalvelussa.

Paperilomakkeella haetuista avustuksista tehdään selvitykset ministeriölle avustussivulta linkitettyä [erillisellä selvityslomakkeella](#)

KIRJASTOT KOULUTUS KULTTUURI LIIKUNTA NUORISO TIEDE

## Lisätietoja

### Aluehallintovirastoissa lisätietoja antavat

#### **Etelä-Suomen aluehallintovirasto / opetus- ja kulttuuritoimi -vastuualue**

Suunnittelija Jukka Moilanen, p. 0295 016 686, jukka.moilanen@avi.fi  
Ylitarkastaja Marko Ojala, p. 0295 016 175, marko.ojala@avi.fi  
Ylitarkastaja Mari Puhakka, p. 0295 016 560, mari.puhakka@avi.fi

#### **Itä-Suomen aluehallintovirasto / opetus- ja kulttuuritoimi -vastuualue**

Nuorisotoimen ylitarkastaja Henri Alho, p. 0295 016 517, henri.alho@avi.fi  
Liikuntatoimen ylitarkastaja Pirjo Rimpiläinen, p. 0295 016 515, pirjo.rimpilainen@avi.fi

#### **Lapin aluehallintovirasto / opetus- ja kulttuuritoimi -vastuualue**

Liikuntatoimen ylitarkastaja Kai-Matti Joona, p. 0295 017 396, kai-matti.joona@avi.fi  
Nuorisotoimentarkastaja Susanna Lammassaari, p. 0295 017 383, susanna.lammassaari@avi.fi

**Lounais-Suomen aluehallintovirasto / opetus- ja kulttuuritoimi -  
vastuualue**

Yksikön päällikkö Lea Karjomaa, p. 0295 018 077, lea.karjomaa@avi.fi  
Suunnittelija Elli-Noora Rinne, p. 0295 018 085, elli-noora.rinne@avi.fi

**Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto / opetus- ja  
kulttuuritoimi -vastuualue**

Ylitarkastaja Elsa Mantere, p. 0295 018 813, elsa.mantere@avi.fi  
Suunnittelija Emilia Piitulainen, p. 0295 018 848,  
emilia.piitulainen@avi.fi

**Pohjois-Suomen aluehallintovirasto / opetus- ja kulttuuritoimi -  
vastuualue**

Liikuntatoimen ylitarkastaja Ulla Silventoinen, p. 0295 017 663,  
ulla.silventoinen@avi.fi  
Suunnittelija Tapio Taskinen p. 0295 017 589, tapio.taskinen@avi.fi

